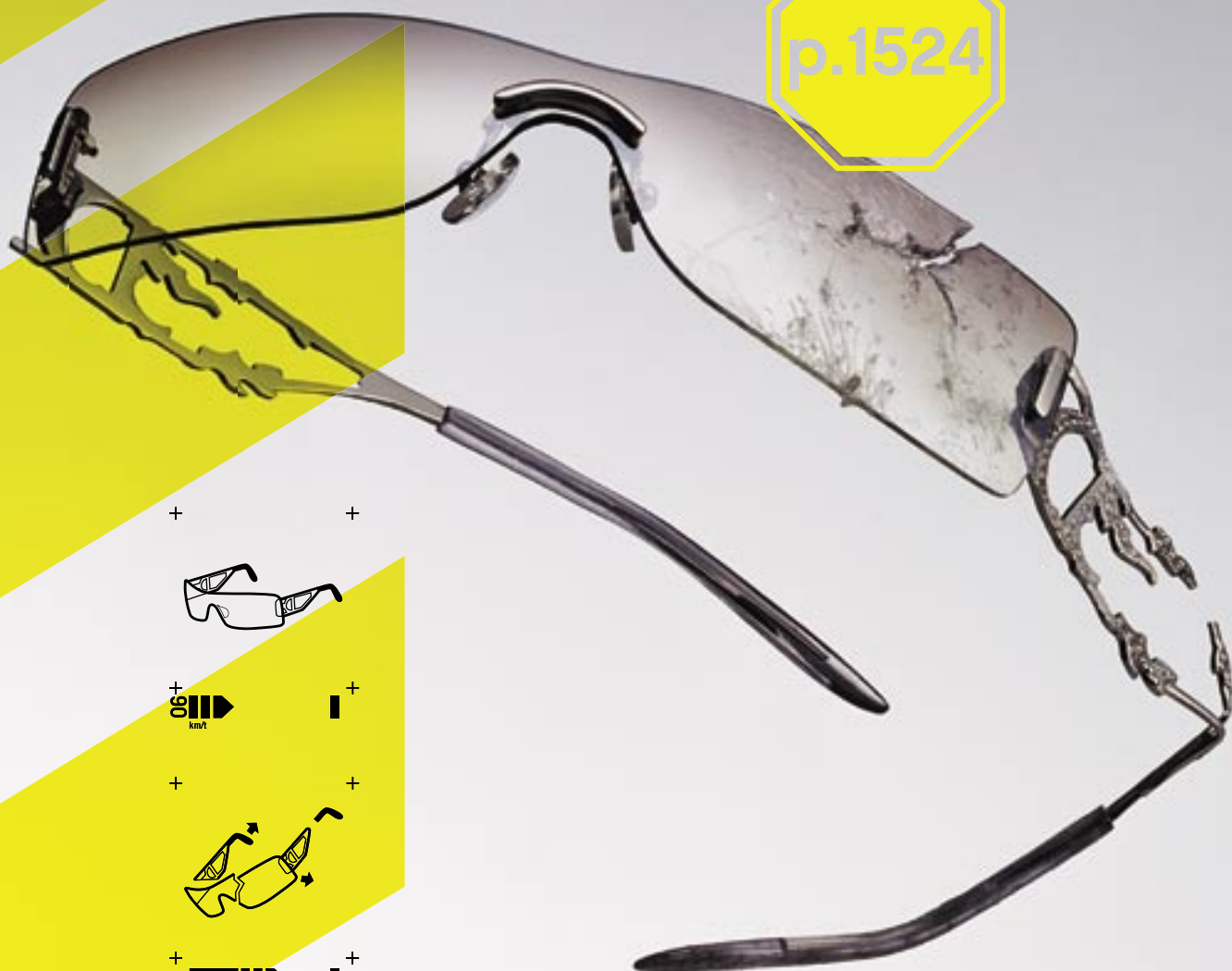

p.1524TM

+ +

+ +
06 km/h

+ +

+ +

+ +

+ +

IKKE TØFT Å VÆRE DØD

Ressurshäfte for etterarbeid

TRYGG TRAFIKK

INNHOOLD

- 3__Hva husker dere best fra forestillingen?
- 4__Feil eller uflaks?
- 5__Statistikk - hva og hvorfor?
- 6__Matematikk i trafikk
- 8__Novelle - basert på et dikt
- 9__Argumenterende tekst
- 10__Trafikk og språk
- 11__Stillbilder - og en nyhetsartikkel
- 12__Førstemann på ulykkesstedet
- 14__Kunst- og håndverk: trafikk som tema
- 15__Forslag til prosjektarbeid

IKKE TØFT Å VÆRE DØD

er et prosjekt blant Trygg Trafikks ungdomstiltak Prosjekt 1524. Målgruppen er elever i 10. klasse på ungdomsskolen, og temaet er trafikkulykker.

Ikke tøft å være død er utviklet med støtte fra fylkeskommunene og Gjensidige NOR.

ANSVARLIG REDAKTØR

Kristin Eli Strømme

REDAKSJON

Audhild N. Håvaldsrud
Birgitte Kjersem

PROSJEKTGRUPPE

Berit Enoksen
Audhild N. Håvaldsrud
Birgitte Kjersem
Ivar Ringen
Jørgen Schyberg

ØVRIGE BIDRAGSYTERE

Aud Berggraf Seebø (Høgskolen i Stavanger)
Yngve Vogt

ILLUSTRASJON

Commando Group AS

VISUELL PROFIL & GRAFISK DESIGN

Commando Group AS

TRYKK

Bryne Offset

OPPLAG

1 700

HVA HUSKER DERE BEST FRA FORESTILLINGEN?

A) Elevene går sammen to og to. Fortell hverandre hva dere tenker på! Bruk noen minutter på dette og skriv ned stikkord. Læreren (eller en elev) oppsummerer på tavlen etter følgende modell:

Dette gjorde inntrykk på oss:		
Situasjon:	Fordi:	Antall elever:

B) Forslag til diskusjon i klassen:

- Hvorfor virker akkurat disse tingene så sterkt på oss?
- Er det mulig å endre holdninger til trafikken gjennom en forestilling?
- Hva skal til for at færre ungdommer skal bli drept eller alvorlig skadd i trafikken?
- I hvilken grad må vi akseptere at ungdom blir drept eller hardt skadd i trafikken?
- På hvilken måte angår forestillingen «Ikke tøft å være død» deg og ditt liv?
- Tenker du at en alvorlig trafikkulykke kan skje deg? I så fall, hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvem vil føle sorg hvis du skulle bli alvorlig skadd eller drept i en trafikkulykke?

FEIL ELLER UFLAKS?

1) Moped/Scooter

A) Elevene går sammen i grupper på fire.

- To av gruppe medlemmene skriver ned alle feil/mangler dere kan tenke dere at en moped/scooter kan ha selv om den er kjørbær.
- De to andre skriver ned alle feil dere kan tenke dere at en mopedist kan gjøre i trafikken.

B) To og to skriver ned stikkord til en situasjon dere skal improvisere sammen.

Et av disse forslagene kan brukes som utgangspunkt, eller dere kan finne på noe selv:

- Mopedisten har blitt stoppet i en kontroll av politiet og snakker seg bort fra alle mangler og feil, vet ikke hva som er påbudt, ulovlig osv.
- Mopedisten prøver å selge mopeden/scooteren og overbevise kjøperen om at manglene er ubetydelige.
- Mopedisten kommer stolt hjem og viser fram mopeden/scooteren til foreldrene. De spør og graver om alt er i orden med mopeden og lurer egentlig på om ikke mopedisten er blitt lurt trill rundt.

C) Hva er de alvorligste feilene en moped/scooter kan ha? Hva er de farligste feilene en mopedist kan gjøre?

2) Bil

A) Elevene går sammen i grupper på fire.

- Skriv ned alle feil dere kan tenke dere at en bilfører kan gjøre i trafikken.
- Med utgangspunkt i disse lager dere en rap hvor dere tar med minst fem av disse feilene. Bruk gjerne lyd, instrumenter og fantasien! Fremfør for klassen.

STATISTIKK – HVA OG HVORFOR?

A) Hva er statistikk?

Diskuter i klassen. Sammen lager dere en definisjon av hva statistikk egentlig er uten å bruke ordbok eller andre hjelpemidler.

B) Søk og presenter informasjon!

Elevene går sammen i grupper på to eller tre. Sammen skal dere lage en grafisk framstilling som skal presenteres for resten av klassen. (Velg enten oppgave 1 eller 2).

1. Velg en statistisk tabell dere synes er interessant fra en av disse kildene:

- Statistisk Sentralbyrå: www.ssb.no under emnet Trafikkulykker.
- Veitrafikkulykkesstatistikken (TRAST). Finnes på www.fnh.no hvor dere velger Statistikk, Skadeforsikring og Trafikkskader.

Trekk ut noen tall som illustrerer forholdene eller utviklingen dere vil vise klassen fra denne tabellen. Ikke ta med alt, men velg ut det dere synes er mest interessant, for eksempel forskjellen mellom fylker, bilpassasjerer og bilførere, forholdene mellom bestemte aldersgrupper e.l. Bruk den grafiske framstillingsformen som dere synes egner seg best til å presentere det dere velger. Til slutt skal dere vise og forklare resultatet for klassen. Husk å begrunne valgene dere har gjort!

eller

2. Gjennomfør en undersøkelse i åttende eller niende klasse for å finne ut noe om deres holdninger til og erfaringer fra trafikk. Dere velger selv tema, for eksempel holdninger til rus og trafikk, bruk av bilbelte, fart, om de noen ganger er redde i bil/på moped, om de tør å si i fra osv. Finn gjerne på noe annet en dette! Det viktigste er at dere har spørsmål dere vil ha svar på. For inspirasjon, se Trygg Trafikks ressurs «Ung og trafikken» på Internett: www.tryggtrafikk.no/ung. Hvordan vil dere stille spørsmålene? Hvordan vil dere samle svarene dere får? Hvordan vil dere analysere disse? Hvordan vil dere framstille resultatene grafisk? Hva er viktige hensyn å ta når man gjennomfører en slik undersøkelse? Resultatene presenteres for klassen samlet.

C) Hvorfor statistikk?

Diskuter i klassen:

Trenger vi statistikk? I så fall til hva og hvorfor?

I forbindelse med statistikk snakker man ofte om «mørketall». Hva er det?.

Kan man stole på statistikken? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hva kan begreper som skjevheter og feilkilder bety i statistikkssammenheng?

Kan dere tenke dere noen yrker hvor statistikk er et viktig redskap?

MATEMATIKK I TRAFIKK

- 1) Dere skal på fest en mil unna hjemstedet deres. Bestevennen din raser av gårde i 90 kilometer i timen. Du frykter at han skal kjøre av veien og forlanger at han skal holde fartsgrensen på 80 kilometer i timen. Du vil overbevise ham om at dere ikke taper så mye tid. Hvor mye lenger tid bruker dere på å holde fartsgrensen?
- 2) Broren din irriterer seg over en sinke i trafikken. På en 250 meter lang strekning freser han bilen over i motsatt kjørefelt og skal kjøre forbi i 100 kilometer i timen. Du sitter med hjertet i halsen da du ser at det kommer en bil i mot dere. Den bilen kjører også i 100 kilometer i timen og gjør ingen antydninger til å senke farten. Hvor mange sekunder tar det før dere risikerer å kolliderer?
- 3) På sju år har det vært 53 bilulykker på den 25 kilometer lange strekningen på den nye, moderniserte Europaveien mellom Lillehammer og Tingberg i Øyer. 12 av ulykkene var dødsulykker. Anta at ulykkesstedene er jevnt fordelt og at du kjører i 90 kilometer i timen. Hvor lang kjøretid bruker du mellom hvert ulykkessted og mellom hvert sted det har skjedd en dødsulykke?
- 4) Du sitter på med bestekameraten din. Han fikler med mobiltelefonen sin. På noen brøkdeler av et sekund mister han kontrollen over bilen og raser ut i motgående kjørebane i nittisone. Reaksjonstiden er ett sekund før kameraten din i det hele tatt rekker å gjøre en unnamanøver. Anta at det er tett trafikk på veien med 1200 biler i timen i begge retninger og at alle holder fartsgrensen. Hvor lang tid har kameraten din på å styre unna for at dere skal unngå en frontkollisjon?
- 5) Hva er forskjellen på å frontkollidere med en kommende bil i en nittisone og å kjøre inn i en fjellvegg i samme hastighet?

FASIT – MATEMATIKK I TRAFIKK

1) Fattige 50 sekunder.

90 kilometer i timen er det samme som 25 meter i sekundet. Da bruker du 400 sekunder på en mil.

80 kilometer i timen er det samme som 22.222 meter i sekundet. Da bruker du 450 sekunder på en mil.

Kjører du i 90 fremfor 80 sparer du $(450 - 400) = 50$ sekunder.

2) 4 og et halvt sekund.

100 kilometer i timen er det samme som 27,778 meter i sekundet. Da kjører du 250 meter på ni sekunder.

Men ettersom en bil kommer i mot deg i samme hastighet, har du bare 125 meter på deg til å styre unna. Det vil si at du bare har $(9 / 2) = 4.5$ sekunder på deg.

3) Du bruker 18.5 sekunder mellom hvert ulykkessted. Mellom hver dødsulykke er det 1 minutt og 23 sekunder. 90 kilometer i timen er det sammen som 25 meter i sekundet.

Mellom hvert ulykkessted er det 25000 meter / 53 ulykker = 471,7 meter

Da bruker du $471,7 / 25 = 18,87$ sekunder mellom hvert ulykkessted.

Mellom hvert dødsulykkessted er det 25000 meter / 12 ulykker = 2083,33 meter

Da bruker du $2083,33 / 25 = 83,33$ sekunder = 1 min og 23,3 sekunder mellom hvert dødsulykkessted.

4) Hvis dere ikke allerede har kollidert har dere maksimum et halvt sekund til rådighet til å styre unna.

1200 biler i timen betyr en bil hvert 3 sekund. I motsatt retning er det også en bil hvert tredje sekund. Det vil si at du passerer en bil hvert halvannet sekund. Kjører du over i motsatt kjørebane og har reaksjonstid på 1 sekund, har du bare et halvt sekund til å komme deg tilbake. Forutsatt at du ikke allerede har frontkollidert.

5) Ingen. Skadene blir akkurat de samme.

NOVELLE – BASERT PÅ ET DIKT

*Spring ned trappa
Gir mor eit fort kyss
Styrta til døra
Må rekkja ein buss.*

*Står der og ventar
Kjem han ikkje nå?
Blir litt irritert
Skal eg byrja å gå?*

*Der kjem Lars
eg smeltar som snø,
stoppar han opp no?
Eg held på å dø.*

*Han rullar ned vindauga
Spør om eg vil sitja på
Står der og skjelv
Kva gjer eg no?*

*Det luktar i bilen
Er det sprit eller øl?
Hugsar mors stemme
Det kan ende i ein pøl.*

*Tankana svirrar
Skal eg drite i mor?
Eg kan passe på meg sjølv no
eg er snart stor.*

*Men Lars er så nydeleg
og no har eg sjansen,
hoppa inn i bilen
har heilt mist sansen*

*Bilen går fort
han trør gassen i bann,
eg byrjar å angre
Er det lov å køyre sånn?*

*Han kappar ein sving
vegen er hans,
han køyrer og svingar
fort og utan stans.*

*Skremt og forvirra
Kva har eg gjort?
Ser brått eit lys
Så vert alt sort.*

*Den måtte jo koma
bilen bak svingen,
men at det skulle
Enda sånn
det trudde ingen*

*To svarte posar,
ei gråtande mor,
Hennar vesle dotter
rakk aldri bli stor..*

Therese -98

Les Thereses dikt. Bruk diktet som utgangspunkt til å skrive en novelle om hva som skjedde i timene før/under/etter ulykken:

- Slik Lars opplevde det *eller*
- Slik moren til Therese opplevde det

ARGUMENTERENDE TEKST

ulykke *f1 el. M1 (norr úlykka, fra lty ungelucke)*

tilfeldig større skade, alvorlig uhell, katastrofe bli utsatt for en u- / nasjonen ble rammet av store u-r / u-n skjedde da bilen skulle kjøre forbi / en u- kommer sjelden alene / når u-n først er ute / gjøre en u- på noen gjøre, slå noen helseløs / gjøre en u- på seg ofte: ta sitt liv / bilu-, flyu-, togu-
(Fra Bokmålsordboka)

Nullvisjonen - Trygg Trafikks overordnede målsetning

I veitrafikken er det svært vanlig å se ulykker som en nødvendig negativ konsekvens av trafikken. I offentlige dokumenter beskrives status og utvikling gjennom å se på risikoen for å bli skadet per kjørte kilometer. Konstante skadetall under en trafikkvekst ses derfor som en forbedring.

Nullvisjonen er et oppgjør med dette tradisjonelle tankegodset. Visjonen er en tenkt fremtid hvor veitrafikken ikke fører med seg dødsfall og alvorlige personskader. Tap av liv og helse i veitrafikken ses på som like grunnleggende uakseptabelt som innenfor flytrafikk, togtrafikk, skipsfart og arbeidsliv. Trygg Trafikk mener at nullvisjonen bør være grunnlaget for sikkerhetstenkningen innenfor veitrafikken.

Fra www.tryggtrafikk.no/nullvisjonen

Drøft påstanden «Ulykker skjer ikke tilfeldig!»

TRAFIKK OG SPRÅK

1) Skriv ned flest mulig uttrykk som har med bilkjøring å gjøre (for eksempel: råne, speede, cruise osv.). Lag egne definisjoner av hva disse uttrykkene betyr. Sett sammen alle forslagene i klassens egen bilkjøringsordbok!

2) Dere er en stor vennegjeng som skal på konsert en lørdagskveld. Det er over to timers kjøretur til konsertlokalet, og dere sitter i tre forskjellige biler. Du sitter i bil nummer to, rett bak den første bilen. Den tredje bilen stoppet for å fylle bensin og ligger noen minutter bak. Plutselig får den første bilen en sleng. Sjåføren prøver å rette opp, men bilen farer ut av veien og rett inn i et tre. Forvirrede og redde stanser dere bilen. En ringer ambulanse, og noen løper mot bilen for å se hvordan det har gått.

Den tredje bilen har ikke kommet til ulykkesstedet ennå, og du vil gjerne varsle dem før de kommer ved å sende en SMS. Hva skriver du? (Maks 160 tegn.)

STILLBILDER – OG EN NYHETSARTIKKEL

«Dere hadde vært på fest. Turen hjem foregikk i bilen som ble kjørt av en i vennegjengen. Sjåføren var kanskje litt beruset, men dere tok sjansen. Siste buss hadde jo gått, og det var kaldt ute. Da farten var oppe i 120 km/t skjedde det. Svingen ble for krapp. Du og fire venner skjønte det måtte gå galt. Det siste dere registrerte før alt ble stille, var at sjåføren vrent rattet over og at bilen skrenset. Den som satt i passasjeret foran lever ikke lenger. Sjåføren er lenket til rullestolen. Alle som satt i baksetet vil være preget av ulykken resten av livet.»

A) Stillbilder

Elevene danner grupper på fem. Gjennom tre forskjellige stillbilder skal dere få klassen til å forstå hvilken farlig trafikksituasjon dere viser.

- En person i gruppen holder seg utenfor situasjonen og har ansvar for å snakke med resten av klassen og rolleinnhaverne i stillbildene.
- Det første stillbildet skal fortelle noe om situasjonen dere er i.
- Det neste bildet viser en avgjørelse som blir tatt, og det siste bildet viser noe dramatisk som er i ferd med å skje.

Husk at ingen sier noe eller rører seg de 3-4 sekundene et stillbilde varer! Dere kan godt be resten av klassen snu seg vekk eller holde seg for øynene når dere forbereder et stillbilde.

Hvert stillbilde fryses og vises for resten av klassen. Etter hvert bilde spør den i gruppa som er «intervjuer» resten av klassen hva stillbildene skal vise. Dere kan gjerne «snakke» med personene i stillbildet om hva de føler i situasjonen de viser. Spørsmål til sjåføren kan for eksempel være: «Trives du i sjåførrollen nå?» Etter at alle stillbildene er vist én gang, kan «intervjueren» spørre klassen hvilket stillbilde som skal vises på nytt for å hindre at historien ender med en utforkjøring eller noe tilsvarende dramatisk. Her kan resten av klassen komme med råd til de som spiller rollene.

Etter at rollespillet er ferdig, kan dere starte en diskusjon i klassen. Kunne dette ha vært en sann historie? Er passasjerer fritatt for ansvar under kjøringen når de er fulle? Hva skjer i kroppen og med fornuften når man er beruset? Hva ville passasjerene ha gjort hvis de ble nektet å få sitte på? Hva ville du ha gjort hvis dere var i sjåførens situasjon?

B) Skriv en nyhet!

Lag en nyhetsartikkel om en av ulykkene dere har sett gjennom stillbildene. Tenk først gjennom hva som egentlig er formålet med en slik artikkel og diskuter hva den bør inneholde.

FØRSTEMANN PÅ ULYKKESSTEDET

Jobb sammen i grupper på tre eller fire og forsøk å finne svar på spørsmålene nedenfor. Fordel gjerne oppgavene mellom dere i gruppen. Drøft svarene i samlet klasse etterpå.

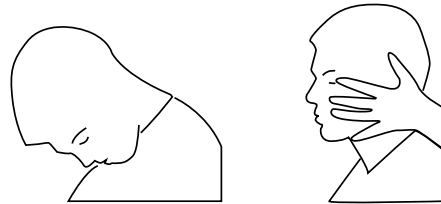
Bevisstløs person i bil (Fra nettsidene til Røde Kors www.redcross.no)

En bevisstløs person som sitter i en bil, vil bli sittende med hodet foroverbøyd.

Det vil hindre personen i å puste – han får ufrie luftveier.

Du må gjøre følgende:

- Forsøk å komme bak personen
- Plasser hendene dine som vist på bildet.
- Rett hodet til pasienten forsiktig opp i normal stilling.
- Vær forsiktig når du gjør dette.
Hodet skal ikke bøyes bakover.
- Kontroller at personen begynner å puste
– og hold denne støtten til ambulansen kommer.

Begynner ikke personen å puste, må du starte hjerte-lungeredning (HLR). Da må du ta vedkommende forsiktig ut av bilen. Er det vanskelig å komme til bakfra, må du gjøre grepene fra siden.

1. Hva slags skader er det sannsynlig at personen på bildene ovenfor kan ha fått?
2. Det første du bør gjøre i et ulykkestilfelle er å sikre skadestedet. Hva betyr dette?
3. Hva kan du gjøre for å roe ned en skadet person?
4. Hva er telefonnummeret til den medisinske nødsentralen?
5. Hva er det viktig å fortelle når du ringer nødnummeret?
6. Hva gjør du hvis en skadet person er bevisstløs, men puster?
7. Hva gjør du dersom en skadet personen er bevisstløs og ikke puster?
8. Hva kan du gjøre for å enklere huske førstehjelpsregler?

FASIT - FØRSTEHJELP

1. Nakke- og ryggskader.
2. Unngå at flere blir skadet: slå av tenningen på bilene, sette opp varseltrekant i veien osv.
3. Lytte, snakke rolig, trøste.
4. 113
5. HVEM som ringer
HVA har skjedd (trafikkulykke, hjemmeulykke, drukning m.v.), hvor mange er skadet og hvilke typer skader.
HVOR, nøyaktig angivelse av stedet for ulykken
Få meldingen bekreftet!
6. Hvis personen er bevisstløs, men puster:
Legg personen i stabilt sideleie.
Bøy hodet forsiktig bakover for å holde luftveiene åpne. Fjern blod og oppkast fra munnen.
Hold kontinuerlig øye med personen.
Kontroller at personen puster!
Tilkall hjelp. Ring 113!
7. Hvis personene er bevisstløs og ikke puster:
Tilkall hjelp først. Ring 113.
Legg personen på ryggen, på et hardt underlag.
Gi fem brystkompresjoner ved mistanke om kvelning.
Sett straks i gang med hjerte-lunge-redning.
Sørg for frie luftveier ved å løfte kjeven fremover og bøye forsiktig hodet bakover.
Start med 2 innblåsing. Blås til brystet hever seg. Hver innblåsing skal vare i ca. 2 sekunder.
Finn det riktige trykkpunktet over hjertet, ved å plassere håndroten mellom brystvortene (eller to fingerbredder ovenfor brystbeinspissen).
Plasser håndroten mot trykkpunktet. Legg den andre hånden oppå. Fingrene skal peke oppover. Du skal bare berøre brystkassen med håndroten.
Trykk brystkassen ned 4-5 cm pr. kompresjon. Trykk 15 ganger i rekkefølge. Hastighet 100 ganger i minuttet.
Fortsett med 2 innblåsing, deretter 15 kompresjoner.
Hold på med hjerte-lunge-redning inntil kyndig personell overtar.
8. Lage huskerim, skrive en huskeliste til å legge i bilen, repetere førstehjelpsregler med jevne mellomrom etc.

Opplysningene om førstehjelp er hentet fra www.redcross.no

KUNST- OG HÅNDVERK: TRAFIKK SOM TEMA

Velg og vrak! Oppgave 1 og 2 egner seg best i grupper på fire-fem elever, mens oppgave 3 utføres individuelt. Resultatene av arbeidet kan brukes til utstillinger på skolen!

1) Trafikk-collage

Hver enkelt gruppe skal lage en collage som forteller om omstendighetene rundt en trafikkulykke - hva som skjedde før, under og etter ulykken. Ved hjelp av denne collagen skal dere forsøke å gi et inntrykk som gjør at slike ulykker ikke skjer igjen.

Før dere begynner er det viktig at dere bestemmer hvem som skal være målgruppen for collagen deres. Dette bestemmer hver enkelt gruppe selv! Eksempler kan være voksne, motorsyklister, mopedister, fotgjengere, syklister, femteklassinger, barnehagebarn eller lignende.

Kombiner forskjellige materialer i collagen. Dere kan for eksempel bruke bilder fra ukeblader og aviser, stoffbiter, bussbilletter - bruk fantasien!

2) Reklameplakat

Ved hjelp av en reklameplakat lager hver enkelt gruppe et uttrykk som skal få andre 10.klassinger til å ta ansvar for seg selv og andre i trafikken. Tenk dere at denne plakaten skal være en del av en større informasjonskampanje hvor 10.klassinger er målgruppen.

Diskuter i gruppene hva dere tror kan gi best effekt og hvorfor dere velger nettopp dette. Tenk også gjennom hvilke materialer dere vil bruke. Kan disse også være med og bygge opp under budskapet dere har?

Når alle gruppene har laget sitt forslag, kan dere i samlet klasse bli enige om tre forskjellige kriterier man kan bruke for å vurdere om en reklameplakat er god eller ikke. Deretter kan dere kåre klassens vinnerplakat basert på disse kriteriene. Kanskje kan dere få laget t-skjorter til samme «kampanje» som vinnerplakaten?

3) Stemningsbilde

Hver enkelt skal male et bilde som viser en stemning eller en følelse du har kjent mens du har arbeidet med emnet trafikk - enten under forestillingen «Ikke tøft å være død» eller i oppgaver dere har gjort etterpå.

Tenk nøye igjennom form, farge og komposisjon i bildet. Velg deg en bestemt stiltradisjon du vil bruke som inspirasjon, for eksempel Nasjonalromantikken, Kubismen, Impresjonismen, Modernismen, Symbolismen eller andre tradisjoner du kjenner til.

FORSLAG TIL PROSJEKTARBEID

1) Trafikkopplegg for 7.klasse

Klassen skal forberede et totimers opplegg hvor en 7.klasse skal arbeide med trafikk. Dere skal selv besøke klassen og lede trafikkarbeidet! Hvis klassen deres er stor, kan dere dele dere inn i grupper og besøke flere 7.klasser.

- Ta kontakt! Ring eller besøk noen aktuelle lærere og hør om dere kan få «låne» to timer i 7.klasse til et trafikkopplegg. Det er en fordel å ha tenkt igjennom hvilke temaer dere vil velge først, slik at dere har noe å «selge inn». Avtal dato og tidspunkt - men ikke glem at dere må ha tid til å lage opplegget først.
- Hva ønsker dere å oppnå med timene? Dette bør dere tenke igjennom før dere begynner. Hva vil dere at elevene skal lære/huske/forstå/forsøke etc.? Hva tror dere 7.klassingene kan synes er interessant, og hva tror dere kan være nyttig for dem? Lag et hovedmål for timene!
- Hvilke emner vil dere arbeide med? (Fotgjenger, syklist, skateboard, fart, bil, matte, norsk, samfunnsfag, kunst og håndverk etc). Hvordan vil dere arbeide med dette? (hvor mye skal dere instruere, fortelle og vise, hvor mye skal elevene gjøre selv etc).
- Hvordan kan dere nå målet dere har satt dere? Vil dere lage noe materiell til 7.klassingene? (for eksempel en informasjonsfolder, en plakat, presentasjoner på Powerpoint eller annet medium, oppgaver osv). Vil dere at de skal lage noe selv?
- Hva vil dere innlede med og hvordan vil dere avslutte? Dette er ofte viktige spørsmål for at et opplegg skal bli vellykket.
- Tenk på hva dere selv synes er inspirerende og lærerikt når dere lager opplegget.

2) Forsk på nærmiljøet!

Del inn i grupper på 5-6 elever. Gruppene kan arbeide med det samme, eller dere kan velge forskjellige arbeidsoppgaver. La dere inspirere av punktene nedenfor, eller kom med helt nye forslag til «forskning».

- Mål hastigheten til bilene som passerer i visse fartssoner, for eksempel ved å måle opp en strekning på 100 meter og ta tiden på bilene med stoppeklokke. På forhånd bør dere ha laget skjemaer dere kan føre observasjonene inn i. Er det kanskje et spesielt område i nærmiljøet hvor dere har mistanke om at mange kjører for fort? Husk at dette blir en helt uoffisiell måling.
- Observer hvordan syklistene og fotgjengere overholder trafikkreglene! Finn et sentralt sted hvor dere vet at mange ferdes, og lag et skjema på forhånd hvor dere har notert hva dere vil se etter.
- Lag en spørreundersøkelse i nærmiljøet! Velg selv hva dere vil finne ut av. Det kan være både holdninger og atferd, i en bestemt aldersgruppe, i et bestemt boligområde osv.
- Foreta en telling på et bestemt sted i en bestemt tidsperiode. Tell hvor mange som bruker refleks, hvor mange som bruker bilbelte, sykkelhjelmer eller noe annet dere er nysgjerrige på og som er aktuelt for årstiden. NB! Hver vår arrangeres prosjektet «Skolenes telling» i regi av Trygg Trafikk. Se www.tryggtrafikk.no.

3) Klassen som avisredaksjon

Lag klassens egen trafikkavis! Bruk gjerne dette heftet og «Ikke tøft å være død»-avisen som inspirasjon til hva dere kan arbeide med. Kanskje det er noen spesielle temaer dere har lyst til å finne ut mer om?

For idéer kan det også være lurt å gå til «Ung og trafikken» på www.tryggtrafikk.no/ung. Gode tips til avislagning finner dere hos «Avis i skolen», se www.avisiskolen.no. «Avis i skolen» har også regionale konsulenter dere kan kontakte. Snakk også gjerne med Trygg Trafikk fylkessekretær!

